

EUROPE DIRECT
Lučenec

XI. ročník Január 2023

Január

*Elektronický
informačný*

BULLETIN

ŠVÉDSKE PREDSEDNÍCTVO RADY EÚ: 1. JANUÁRA – 30. JÚNA 2023

V prvom polroku 2023 predsedá Rade EÚ Švédsko. Švédsko určilo štyri priority pre prácu počas svojho tretieho predsedníctva Rady:

- bezpečnosť – jednota
- konkurencieschopnosť
- zelená a energetická transformácia
- demokratické hodnoty a právny štát – náš základ

Švédske predsedníctvo bude uprednostňovať pokračujúcu hospodársku a vojenskú podporu Ukrajine, ako aj podporu jej smerovania do EÚ. Svoju pozornosť bude venovať európskej konkurencieschopnosti, znižovaniu rizík nestálych cien energie a reforme trhu s energiou, zelenej transformácii a dodržiavaniu zásad právneho štátu.

Bližšie informácie na: <https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/>

HLAVNÉ EURÓPSKE MESTÁ KULTÚRY 2023

Európskymi hlavnými mestami kultúry v roku 2023:

- ELEFSINA, Grécko
- TIMIȘOARA, Rumunsko
- VESZPRÉM, Maďarsko

Ide o iniciatívu, ktorá s podporou EÚ každoročne oslavuje bohatstvo a rozmanitosť kultúr európskych miest.

Elefsina
Európske hlavné mesto kultúry 2023

Timișoara
Európske hlavné mesto kultúry 2023

Veszprém
Európske hlavné mesto kultúry 2023

EURÓPSKE MESTÁ V ROKU 2023 S RÔZNYMI TITULMI

Švédske mesto Skellefteå je víťazom Ceny Access City pre bezbariérové mesto za rok 2023, vďaka svojmu úsiliu stať sa prístupnejším pre zdravotne znevýhodnených. Lublin je tohtoročným Európskym hlavným mestom mládeže 2023 a zároveň prvým

poľským mestom, ktoré získalo tento titul. Európskym hlavným zeleným mestom 2023 je Tallinn. Mesto ponúka inovatívne riešenia v oblasti zdravia, mobility, biodiverzity, udržateľnej energie a adaptácie na klimatickú zmenu.

Skellefteå
Cena Access City 2023 pre bezbariérové mesto

Lublin
Európske hlavné mesto mládeže 2023

Tallinn
Európske hlavné zelené mesto 2023

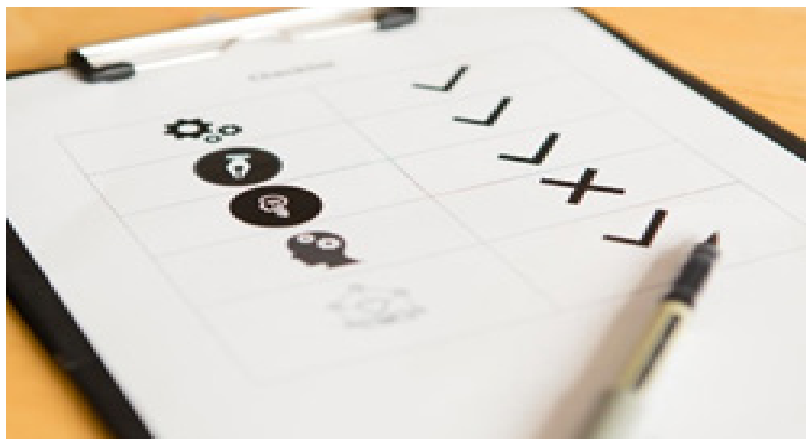
EURÓPSKY ROK ZRUČNOSTÍ 2023

Odborná príprava, ďalšie vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov sú hlavné oblasti, na ktoré sa v roku 2023 zameria Európsky rok zručností.

Cieľom je podporiť **efektívnejšie a inkluzívnejšie investície do odbornej prípravy a zvyšovania kvalifikácie, podporovať ľudí pri prechode z jedného zamestnania na druhé a zabezpečiť, aby zručnosti pracovníkov zodpovedali potrebám trhu práce.**

Európa chce byť atraktívna pre ľudí, ktorí majú zručnosti a chcú nimi prispieť k budovaniu jej silnejšieho postavenia. Snahou bude preto taktiež **prilákať pracovníkov s požadovanými zručnosťami z tretích krajín, a to zlepšením možností ich vzdelávania a mobility a uľahčením uznávania ich kvalifikácie.**

Osobitný dôraz sa bude klásť na **začlenenie väčšieho počtu ľudí do trhu práce, najmä žien a mladých ľudí, ktorí sa nevzdelávajú a nemajú zamestnanie.**

NOVINKY Z EÚ

NULOVÉ ZNEČISTENIE: NOVÉ POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE LEPŠEJ KVALITY PITNEJ VODY A PRÍSTUPU K NEJ NADOBÚDAJÚ PLNÚ ÚČINNOSŤ

Od 12.01.2023 sa Európanom zabezpečuje lepšia kvalita pitnej vody a prístup k nej, keďže nové požiadavky vyplývajúce z **revidovanej smernice o pitnej vode** sa stávajú normou v celej EÚ. Nové pravidlá predstavujú jeden z najvyšších štandardov na svete pre pitnú vodu, a to v súlade s ambíciou nulového znečistenia ohlásenou v **Európskej zelenej dohode**. Je to aj reakcia na vôbec prvú úspešnú európsku iniciatívu občanov s názvom **Right2Water**, ktorá získala

1,6 milióna podpisov na podporu zlepšenia prístupu k bezpečnej pitnej vode pre všetkých Európanov. S cieľom zabezpečiť vysokú kvalitu pitnej vody smernica o pitnej vode obsahuje aktualizované bezpečnostné normy, zavádza metodiku na identifikáciu a riadenie rizík kvality v celom dodávateľskom reťazci vody, stanovuje zoznam sledovaných látok, ako sú mikroplasty, endokrinné disruptory, ako aj nové druhy chemických látok, ktoré sa majú monitorovať, a zavádza ustanovenia

o zhode pre výrobky, ktoré sa majú používať v styku s pitnou vodou. Nová smernica sa zaoberá únikom vody, keďže v súčasnosti sa v priemere 23 % upravenej vody stráca počas distribúcie v EÚ. Existujú aj požiadavky, aby členské štáty zlepšili a zachovali prístup k pitnej vode pre všetkých, a najmä pre zraniteľné a marginalizované skupiny. Nová smernica nadobudla účinnosť 12. januára 2021 a členské štáty ju dodnes museli transponovať do vnútroštátneho práva.

VYUŽÍVANIE TALENTOV V EURÓPE: NOVÝ STIMUL PRE REGIÓNY EÚ

Členské štáty EÚ čelia prudkému poklesu počtu obyvateľov v produktívnom veku. Ich počet sa v rokoch 2015 až 2020 znížil o 3,5 milióna a očakáva sa, že do roku 2050 z tohto počtu ubudne ďalších 35 miliónov ľudí. Zároveň je 82 regiónov v 16 členských štátoch (ktoré tvoria takmer 30 % obyvateľstva EÚ) výrazne zasiahnutých práve poklesom počtu obyvateľov v produktívnom veku, nízkym podielom absolventov univerzít a inštitúcií vyššieho vzdelávania, prípadne negatívnou mobilitou svojich obyvateľov vo veku 15 – 39 rokov. Komisia preto spúšťa „Mechanizmus podpory talentov“. Mechanizmus bude podporovať regióny EÚ zasiahnuté

zrýchleným poklesom počtu ich obyvateľov v produktívnom veku v snahe zaškoliť, udržať si a prilákať ľudí, zručnosti a kompetencie potrebné na riešenie dosahu demografického prechodu. Fungovanie mechanizmu je vysvetlené v **Oznámení o využívaní talentov v regiónoch Európy** a ide o prvú kľúčovú iniciatívu v roku 2023, ktorá má podporiť **Európsky rok zručností** navrhnutý Komisiou v snahe priniesť nový impulz do procesu rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností. V oznámení sú uvedené na mieru šité a viacrozmerné riešenia orientované na miestne potreby vrátane využívania existujúcich fondov a iniciatív EÚ na podporu regiónov, ktoré sú

najviac zasiahnuté prebiehajúcim demografickým prechodom a jeho vedľajšími účinkami, ako aj na predchádzanie vzniku nových a rastúcich územných rozdielov v EÚ. Komisia zároveň uverejňuje svoju **správu o vplyve demografických zmien za rok 2023**, ktorou sa aktualizuje **demografická správa z roku 2020**. Správa sa nanovo venuje demografickým trendom a vplyvom, ktoré boli identifikované vo svetle nedávneho vývoja, ako napríklad Brexit, pandémie COVID-19 či ruská vojenská agresia voči Ukrajine. V správe sa zdôrazňuje, že na zabezpečenie budúcej prosperity a blahobytu v EÚ je nevyhnutné riešiť výzvy, ktoré so sebou prináša demografický prechod.

EURÓPSKA INICIATÍVA ZAMERANÁ NA DIAGNOSTICKÉ ZOBRAZOVANIE V ONKOLÓGII

Komisia odštartovala európsku iniciatívu zameranú na diagnostické zobrazovanie v onkológii. Jej cieľom je podporovať poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, výskumné inštitúcie a inovátorov, aby mohli čo najlepšie využívať inovačné riešenia liečby rakoviny a starostlivosti o onkologických pacientov založené na údajoch. Práca v rámci iniciatívy, ktorá je hlavnou akciou európskeho plánu na boj proti rakovine, sa zameria na vytvorenie digitálnej infraštruktúry, v ktorej sa spoja zdroje s databázami údajov z diagnostického zobrazovania v onkológii z celej EÚ. Zároveň sa zabezpečí dodržiavanie vysokých etických štandardov, dôvera, bezpečnosť a ochrana osobných údajov. Okrem toho infraštruktúra prepojí iniciatívy EÚ, vnútroštátne iniciatívy, siete nemocníc, ako aj výskumné archívy údajov zo zobrazovania a iných relevantných zdravotných údajov. Európska iniciatíva zameraná na diagnostické zobrazovanie v onkológii odštartovala svoje dva projekty. Prvým je EUCAIM a druhým zariadenie na testovanie a experimentovanie v oblasti umelej inteligencie pre zdravie (ZTE – zdravie). Úplné fungovanie digitálnej infraštruktúry je plánované na rok 2026.

GRANTY EÚ A SR

VÝZVA 2023 - VYUŽITE PRÍLEŽITOSTI AKCIÍ #JEANMONNET !

Vedia vaši žiaci, aké sú ich práva v EÚ? Ak chceme, aby sa žiaci stali aktívnymi občanmi #EuropeanUnion, orientovali sa v jej chode aj vlastných právach, začneme ich s EÚ zoznamovať čo najskôr.

Nové financovanie #JeanMonnet prináša možnosť vytvárať a zapojiť sa do projektov zameraných na prínos dôležitých zručností a znalostí, ktoré žiakom pomôžu identifikovať a naplno využiť príležitosti ponúkané EÚ.

V rámci Jean Monnet sa môžete zapojiť do #JeanMonnet Vyučovanie o iniciatívach EÚ - pre jednotlivé školy v oblasti školského vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy [https://](https://bit.ly/3kqZ0b9)

bit.ly/3kqZ0b9;

#JeanMonnet Siete škôl - pre škôl z krajín programu <https://bit.ly/3WdYo5S>,

#JeanMonnet Príprava učiteľov - pre všetky inštitúcie zaoberajúce sa vzdelávaním učiteľov. <https://bit.ly/3GGZtgQ>.

Viac o akciách Jean Monnet si môžete prečítať aj na našom webe, kde nájdete ostatné dôležité odkazy: www.erasmusplus.sk/akcie-jean-monnet-deadline-vyzvy/

Termín na podanie projektov v akciách Jean Monnet je 14. februára 2023.

